

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Sylvy Šiškeové a soudce Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **Mgr. S. A. M.**, zastoupeného advokátem Mgr. Pavlem Nádeníčkem, Průchodní 377/2, Brno, proti žalovanému: **Krajské ředitelství policie kraje Vysočina**, Vrchlického 46, Jihlava, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **V. J.**, . o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 11. 2021, čj. 30 A 90/2021 - 97,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků ani osoba zúčastněná na řízení **nemají právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce byl vykázán ze společného obydlí. Domnívá se, že vykázání a na něj navazující postup policejního orgánu trpí vadami, a spatřuje v nich nezákonný zásah.

[2] Policejní orgán dne 13. 7. 2021 v 17:35 hodin postupem podle § 44 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, vykázal žalobce ze společného obydlí. Podle odůvodnění úředního záznamu o vykázání žalobce „*od roku 2019 ve společném obydlí v rodinném domě č. p. X v obci B., okr. Ž. n. S., s postupným nárůstem intenzity a vyšším stupněm hrubosti i bezcitnosti, zle nakládal se svojí bývalou manželkou V. J., kdy ji opakovaně*

slovně napadal, zesměšňoval, kdy následně dne 13. 7. 2021 v 13:00 hod. v rodinném domě č. p. X v obci B. (...), fyzicky napadl bývalou manželku V.J. a to tak, že do ní strčil v době, kdy ona držela v rukách talíř s polévkou, kterou na něj v důsledku postrčení vylila. S. A. M. ji následně povalil na zem, klekl jí na záda a začal ji bít pěstmi do oblasti zad a oblasti krku. Následně svého jednání zanechal. V. J. následně vyhledala lékařské ošetření, kdy se nechala ošetřit na Urgentním příjmu v Nemocnici v Novém Městě na Moravě.“ Z úředního záznamu o vykázání dále plyne, že žalobce nepřiměřeně fyzicky trestal své děti (s bývalou manželkou má tři nezletilé a jedno zletilé dítě), které měl od rozvodu ve své péči. Po zhodnocení všech zjištěných skutečností dospěl policejní orgán k závěru, že je dáno mimořádně vysoké riziko budoucího možného napadení ze strany žalobce. Proto rozhodl o jeho vykázání ze společného obydlí. Vykázání směřovalo k ochraně života a zdraví ohrožené osoby V. J. (v soudním řízení vystupuje jako osoba zúčastněná na řízení). Výše nastíněné skutečnosti byly zjištěny zejména z podání vysvětlení V.J. a jejího zletilého syna V. J. J..

[3] Krajský soud v Brně žalobu zamítl. Dospěl k závěru, že skutečnosti, které zasahující policista na místě zjistil, mohly vzbudit důvodný předpoklad, že se žalobce dopustí nebezpečného útoku proti zdraví ohrožené osoby. Soud nepřisvědčil námitce, že odůvodnění úředního záznamu o vykázání je nepřezkoumatelné nebo zmatečné, ani požadavku na podrobnější popis hodnocených důkazů. Krajský soud shledal pochybení žalovaného v tom, že v úředním záznamu o vykázání nezdůvodnil, proč k vykázání nebyla přibrána nezúčastněná osoba. Uvedené pochybení ale podle soudu nemělo vliv na nezákonnost zásahu. Nebyly totiž dány pochybnosti ohledně toho, na základě jakých skutečností policejní orgán k vykázání přistoupil. Soud neshledal důvodnou ani námitku, že žalobce nebyl poučen o možnosti vyzvednout si úřední záznam o vykázání, a námitku ohledně způsobu vypořádání žalobcových námitek ve správním řízení.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž uplatnil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Soud nesprávně posoudil, zda postup v rozporu s § 47 odst. 2 zákona o Policii ČR (nepřítomnost nezúčastněné osoby) způsobuje nezákonnost zásahu. Podle stěžovatele nejsou skutečnosti, z nichž by vyplývalo nebezpečí z prodlení, uvedeny v potvrzení o vykázání ani v odůvodnění úředního záznamu o vykázání. Zasahující policista tak jednal svévolně a v rozporu se zákonem, čímž zasáhl do práv stěžovatele, neboť mu upřel právo na zajištění kontroly úkonů provedených policií. Bezdůvodná absence nezúčastněné osoby má za následek nezákonnost procesního postupu policejního orgánu i samotného vykázání. Mezi účastníky podle stěžovatele panovaly a nadále trvají pochybnosti o tom, na základě jakých skutečností bylo o vykázání rozhodnuto a jak a kdy byl stěžovatel vykázán. Krajský soud dále nesprávně vyhodnotil, zda neodůvodněné označení dětí jako ohrožených osob působí nezákonnost zásahu. Soud nezákonně posoudil rovněž otázku přiměřenosti zásahu.

[5] Stěžovatel se domnívá, že k naplnění požadavku důvodného předpokladu budoucího útoku nepostačuje tvrzení ohrožené osoby a zletilého syna, které nemá oporu v dalších důkazech. Navíc se jednalo o údajný první útok vůči ohrožené osobě, aniž

pokračování

policejní orgán vyhodnotil další okolnosti. Podle stěžovatele k vypořádání žalobních námitek v tomto směru nepostačuje poukaz soudu na povahu situace a jednorázovost faktického zásahu. Stěžovatel zpochybnil také objektivitu a význam skutečnosti, že ohrožená osoba byla zraněna a následně ošetřena v nemocnici na urgentním příjmu. Soud se nevypořádal s odkazem stěžovatele na usnesení, jímž civilní soud shledal nezákonným usnesení soudu prvního stupně o nařízení předběžného opatření podle občanského soudního řádu, aniž se věcně zabýval konkrétními skutkovými a právními závěry civilního soudu, jimiž stěžovatel argumentoval. Stěžovatel dále rozporuje způsob, jakým policejní orgán vypořádal jeho námitky. Nesouhlasí ani s odůvodněním úředního záznamu o vykázání a odkazuje na údajné rozpory v čase vykázání.

[6] Další okruh kasačních námitek souvisí s nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Stěžovatel sice souhlasil s rozhodnutím bez nařízení jednání; vzhledem k tomu, že o skutkovém stavu byly v řízení pochybnosti, však měl krajský soud ústní jednání nařídít z vlastní iniciativy, aby tyto pochybnosti odstranil. Stěžovatel dále poukázal na odmítnutí důkazních návrhů pro nadbytečnost a na nepřezkoumatelnost závěru soudu o existenci společného obydlí, který je podle stěžovatele založen na selektivním výběru a hodnocení důkazů. Krajský soud se nevypořádal se všemi žalobními námitkami, případně je vypořádal nedostatečně či nesprávně. Soud důkazy nehodnotil ve vzájemných souvislostech a většinu důkazních návrhů, které stěžovatel předložil, odmítl pro nadbytečnost.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti přiblížil institut vykázání ze společného obydlí. Srovnal jej se skutkovou podstatou týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě a s definicí domácího násilí jako takového. Dále popsal, z jakých vnitřních normativních aktů a doporučení policista při rozhodování o vykázání vychází. Zmínil, že domácí násilí představuje pro dítě vždy psychickou zátěž, i když nesměruje přímo proti dítěti. K vykázání je policista přibrat nezúčastněnou osobu jako svědka. Tuto povinnost však nemusí splnit, hrozí-li nebezpečí z prodlení. Nadto není vhodné jako nezúčastněné osoby přibírat sousedy, kteří fakticky nezúčastněnými osobami nejsou. Vyhodnotil-li zasahující policista na místě, že hrozí nebezpečí z prodlení, nemusel k úkonu přizvat nezúčastněnou osobu. Ve vztahu k požadavkům na odůvodnění úředního záznamu o vykázání žalovaný uvedl, že v něm není nutné veškeré okolnosti podrobně rozepisovat. Může postačovat heslovitý výčet podstatných skutečností.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Úvodem NSS konstatuje, že rozsudek krajského soudu je přezkoumatelný. Je z něj patrné, na základě jakých důkazů a skutkového stavu, jakož i právních úvah, krajský soud ke svým závěrům dospěl (rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 8. 4. 2004, čj. 4 Azs 27/2004 - 74, nebo ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS). Stěžovatel neuvedl, s jakými žalobními námitkami se podle něj soud konkrétně nevypořádal. Z odůvodnění napadeného rozsudku plyne, že se soud žalobními námitkami zabýval řádně, jeho úvahy jsou ucelené a logické.

Co se týká důkazních návrhů, krajský soud vysvětlil, že důkazy navrhované stěžovatelem neprovedl pro nadbytečnost. Skutkový stav obsažený ve správním spise považoval soud za dostatečný pro posouzení věci. Navrhované důkazy (SMS komunikace, facebookový profil ohrožené osoby nebo rozsudek Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou) by navíc nemohly přispět k posouzení, zda zasahující policista na základě informací, které měl *v době vykázání* k dispozici, rozhodl o vykázání v souladu se zákonem. Postup soudu je tak plně v souladu s požadavky judikatury k opomenutým důkazům (nález Ústavního soudu ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. I. ÚS 733/01), podle níž lze nepřipuštění důkazního návrhu opřít o tři důvody, mj. právě o jeho nadbytečnost.

[10] Stěžovateli lze v obecné rovině přisvědčit v tom, že pokud krajský soud provádí dokazování, je povinen nařídít jednání, a to i tehdy, pokud účastníci řízení souhlasili s rozhodnutím o věci samé bez nařízení jednání. Pokud by soud provedl dokazování bez nařízení jednání, zatížil by řízení vadou, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí a vedla by ke zrušení tohoto rozhodnutí podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (rozsudek NSS ze dne 14. 7. 2005, čj. 3 Azs 103/2005 - 76, č. 687/2005 Sb. NSS). Jak ovšem plyne ze shora uvedeného, krajský soud řádně odůvodnil, proč k provedení důkazních návrhů nepřistoupil. Soud tedy neprováděl dokazování, a proto nemusel z tohoto důvodu jednání nařizovat. Jelikož na jeho konání netrval ani stěžovatel, shledal NSS daný procesní postup zcela správným.

[11] Podle § 44 odst. 1 zákona o Policii ČR ve znění účinném do 31. 12. 2021 *lze-li na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti, je policista oprávněn vykázat tuto osobu z bytu nebo domu společně obývaného s útokem ohroženou osobou (dále jen „společně obydli“), jakož i z bezprostředního okolí společného obydlí. Policista je oprávněn tuto osobu vykázat i v její nepřítomnosti.*

[12] K nezákonnosti posouzení ze strany krajského soudu stěžovatel vznesl řadu dílčích námitek, většinu z nich však nekonkretizoval. Z tohoto důvodu se NSS bude kasačními námitkami zabývat v obdobném rozsahu. Kvalita a preciznost kasačních námitek totiž nutně předurčuje také kvalitu a rozsah jejich vypořádání (rozsudky NSS ze dne ze dne 14. 7. 2011, čj. 1 As 67/2011 - 108, ze dne 26. 5. 2016, čj. 2 Azs 113/2016 - 26, nebo ze dne 6. 4. 2017, čj. 3 Afs 152/2016 - 24).

[13] Námitku neúčasti nezúčastněné osoby shledal krajský soud důvodnou, ale toto pochybení podle něj nemělo vliv na zákonnost vykázání. Podle § 47 odst. 2 zákona o Policii ČR *při provádění úkonů souvisejících s vykázáním policista zajistí přítomnost nezúčastněné osoby; to neplatí, brozí-li nebezpečí z prodlení.* Účast nezúčastněné osoby je pravidlem, přičemž její nepřítomnost by měl policejní orgán v úředním záznamu vysvětlit, jak vyplývá z literatury citované krajským soudem (Steinbach, M. a kolektiv. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018). Žalovaný k námitkám stěžovatele ohledně nepřítomnosti nezúčastněné osoby konstatoval, že věc nesnesla odkladu kvůli nebezpečí z prodlení, což zdůraznil také ve vyjádření ke kasační stížnosti. Žalovaný se tak s námitkou sice stručně, ale přezkoumatelně vypořádal. NSS neshledal, že by policejní orgán vůči stěžovateli postupoval se známkami libovůle či svévole

pokračování

a že by stěžovatel nepřítomností nezúčastněné osoby utrpěl na svých právech. Jak krajský soud vysvětlil, není dán prostor ani pro pochybnosti stěžovatele o skutečnostech vedoucích k vykázání nebo o okamžiku, k němuž byl vykázán.

[14] Krajský soud se stěžovatelem souhlasil v tom, že stěžovatelovy děti neměly být v úředním záznamu uvedeny jako ohrožené osoby. Policejní vykázání totiž nesměřovalo k jejich ochraně. Nadto NSS poznamenává, že s účinností od 1. 1. 2022 byl novelizován § 44 odst. 1 zákona o Policii ČR. Nově podle věty třetí citovaného ustanovení platí, že *pokud společné obydlí obývá nezletilé dítě, považuje se za ohroženou osobu podle této hlavy* (upravující institut vykázání). Zákodárce se tak do budoucna rozhodl poskytovat ochranu i nezletilým dětem, jichž se násilí páchané v rodině nepochybně negativně dotýká. I s přihlédnutím k této skutečnosti se NSS ztotožnil s krajským soudem, že sice jde o pochybení, ale bez vlivu na zákonnost vykázání, natož dosahující intenzity zmatečnosti.

[15] Krajský soud hodnotil také přiměřenost vykázání (body 54–56 napadeného rozsudku), přičemž se ztotožnil s posouzením policejního orgánu. V této souvislosti NSS neshledal žádné pochybení; soud přitom opakuje, že související kasační námitka je formulována natolik obecně, že neumožňuje podrobnější hodnocení.

[16] Stěžovatel dále tvrdí, že nebyl naplněn požadavek důvodného předpokladu budoucího útoku. Jednalo se o údajný první útok vůči ohrožené osobě a policista nevyhodnotil další relevantní okolnosti, které však stěžovatel blíže nekonkretizuje. Důvodný předpoklad budoucího útoku se musí zakládat na objektivně zjištěných skutečnostech, nestačí osamocená subjektivní výpověď ohrožené osoby. Zásah ale lze považovat za souladný se zákonem, i pokud by se zakládal pouze na subjektivních informacích od ohrožené osoby, jež by však byly závažné a věrohodné, a současně by v konkrétní situaci nebylo možné další indicie získat nebo ty stávající ověřit bez neúměrného rizika, že by ohrožené osobě mohla být nezbytná ochrana odeprána a nepříznivý následek by v důsledku toho skutečně nastal (rozsudek NSS ze dne 28. 5. 2015, čj. 2 As 146/2014 - 38). Podle policejního orgánu i soudu převážil v posuzované věci zájem na ochraně zdraví ohrožené osoby a snaha zabránit dalšímu možnému útoku. Tento závěr se zakládá na vyjádření ohrožené osoby a zletilého syna, stejně jako na objektivní skutečnosti, že Veronika Ježová utrpěla zranění. Snaha stěžovatele o bagatelizaci zranění bývalé manželky nebo zpochybňování lékařské zprávy není namístě. Kombinace objektivní skutečnosti a výpovědi ohrožené osoby a jejího zletilého syna podle NSS postačuje k přijetí závěru o naplnění důvodného předpokladu budoucího útoku.

[17] Nelze souhlasit ani s tvrzením, že krajský soud související žalobní námitky vypořádal pouhým odkazem na specifickou povahu faktického zásahu. Soud tímto pouze popsal okolnosti rozhodování policisty a obtížnost posuzování typově podobných situací. Současně krajský soud správně zohlednil odlišné podmínky rozhodování v případě faktického zásahu a v případě standardního správního řízení.

[18] K odkazu stěžovatele na usnesení vydané v občanském soudním řízení krajský soud vhodně odkázal na rozsudek NSS ze dne 2. 5. 2013, čj. 6 As 62/2012 - 18, podle něhož se institut vykázání podle zákona o Policii ČR a jemu odpovídající předběžné opatření podle občanského soudního řádu podstatně odlišují. Jedná se o kvalitativně různá opatření,

kteřá se přijímají za rozdílných bezprostředních okolností a s rozdílnými důsledky. Z tohoto důvodu se liší také nároky, které právní úprava klade na přikročení k oběma druhům opatření. NSS pak v citovaném rozsudku dospěl k závěru, že pokud soud posuzoval zákonnost zásahu v podobě vykázání ze společného obydlí ve smyslu § 44 zákona o Policii ČR z hlediska požadavků kladených na vydání předběžného opatření podle § 76b občanského soudního řádu, zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností. Krajský soud se proto v posuzované věci správně nezabýval závěry civilního soudu, jimiž stěžovatel zamýšlel argumentovat, neboť každý z institutů je třeba posuzovat z hlediska jemu odpovídajících východisek.

[19] Podle stěžovatele se krajský soud nezabýval ani tím, zda policejní orgán řádně a zákonně vypořádal jeho námitky. Podle krajského soudu je z odůvodnění vypořádání námitek patrné, proč je policejní orgán neshledal důvodnými. S ohledem na obecnost této kasační námitky NSS konstatuje, že se ztotožnil se závěrem krajského soudu. Odůvodnění vypořádání námitek je sice stručné, ale přezkoumatelné. Stejně obecným způsobem stěžovatel namítá nedostatky v odůvodnění úředního záznamu o vykázání. I v tomto případě se NSS ztotožnil s posouzením krajského soudu, který zdůraznil odlišnou povahu vykázání jako faktického pokynu, na rozdíl od rozhodnutí jako výsledku správního řízení, v němž správní orgány mohou provádět mnohem podrobnější a ucelenější dokazování. Postup policejního orgánu není nezákonný či zmatečný ani z důvodu tvrzených rozporů v čase vykázání. Z úředního záznamu plyne, že stěžovatel byl vykázán dne 13. 7. 2021 již v 17:35 hodin. Následně mu policejní orgán tentýž den v 22:30 předal potvrzení o vykázání, které si oproti podpisu převzal, včetně poučení násilné osoby, a uvedl, že veškerému poučení plně porozuměl.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] S ohledem na výše uvedené NSS zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

[21] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly. Osobě zúčastněné na řízení soud žádnou povinnost neuložil, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. června 2022

Zdeněk Kühn
předseda senátu